

2. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/622
Toplantı Tarihi/Sayısı : 03.09.2025/64
Karar Numarası : 2025/567
Başvuran : F.Y.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : İstanbul Valiliği (İl Emniyet Müdürlüğü)
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, motosikletiyle seyir halindeyken polis ekipleri tarafından durdurma ve arama işlemleri esnasında darp ve cebre uğradığı, rencide edildiği, tehdit ve hakarete maruz kaldığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. 2/3/2025 tarihinde saat 16:16'da Fikirtepe - Fenerbahçe Ülker Şükrü Saraçoğlu Stadyumu istikametinde motosikletiyle seyir halindeyken polis ekipleri tarafından durdurulduğunu,

b. Durdurma ve arama işlemleri esnasında darp ve cebre uğradığını, rencide edildiğini, tehdit ve hakarete maruz kaldığını iddia etmiştir.

3. Muhatap İstanbul Valiliğinden (İl Emniyet Müdürlüğü) alınan cevabi yazıda özetle;

a. Başvuranın Uzunçayır mevkiinden Fenerbahçe Stadı mevkiine motosikletiyle seyir halindeyken siren tertibatıyla durdurulduğu ve 2/3/2025 tarihinde saat 16:00'da, 18/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 23'üncü maddesinin dördüncü fıkrası gereğince İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü C Bölgesi Trafik Ekipler Amirliği kadrosunda görevli polis memuru tarafından tescilli aracı plakasız kullanması nedeniyle işlem yapıldığı,

b. Başvuranın çanta taşınması ve maskesini çıkarmak istememesi sebebiyle kaba üst aramasının yapıldığı, aramanın yaklaşık 30 saniye sürdüğü ve suç unsuru teşkil edecek bir eşya taşımadığı anlaşıldığından sonlandırıldığı,

c. Başvuranın araç sorgusunun ehliyet ve ruhsat bilgileri alınarak gerçekleştirildiği ve aracın başvurana tescilli olduğunun anlaşıldığı, cezai işlem ve bilgilendirme sonrası başvuranın plakayı da tedarik etmesi nedeniyle

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

trafiğe çıkmasına izin verildiği,

ç. Durdurma ve arama sürecinde başvurana herhangi bir zorlayıcı davranış, tehdit ve hakaret gibi bir eylem veya söylemde bulunulmadığı,

d. Polis memurunun yaka kamerasının arızalı olup tutanakla şubeye teslim edildiği ve kamera kayıt boşaltım sisteminde yapılan incelemelerde olaya ait kamera kaydının olmadığı,

e. Polis memurunun ifadesinin alındığı ve tahkikatın sürdüğü belirtilmiştir.

4. Muhatabın cevabi yazısına karşı başvuran tarafından yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun görevleri arasında sayılmıştır.

6. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamında Kuruma bizzat başvuru yapabileceği belirtilmiştir.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesine göre: "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

8. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesinde: "(1) *Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularla ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*" hükümleri yer almaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme 'ye Ek İhtiyari Protokol'ün 4'üncü Maddesine İlişkin 1 No.lu Genel Yorum (2024) (kişilerin özgürlüğünden yoksun bırakıldığı yerler), ulusal önleme mekanizmalarının ziyaret etme yetkisi olan yerleri, bir kamu makamının verdiği emre binaen ya da kamu makamının teşviki veya rızası ya da bilgisi dâhilinde, yargı yetkisi veya denetimi altında bulunan kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldıkları ya da bırakılabilecekleri herhangi bir yer olarak tanımlayarak, İhtiyari Protokolün temel amacını bir bütün olarak güçlendirmektedir. Bu geniş tanım sadece kişilerin gözaltı ya da alıkonulması için tesis edilmiş yerleri değil ayrıca özgürlükten yoksun bırakılmanın kamu makamının teşviki veya rızası ya da bilgisi dâhilinde gerçekleştiği yerleri de kapsamaktadır.

12. Başvuran; motosikletiyle seyir halindeyken polis ekipleri tarafından durdurulduğunu, durdurma ve arama işlemleri esnasında darp ve cebre uğradığını, rencide edildiğini, tehdit ve hakarete maruz kaldığını iddia etmiştir.

13. İstanbul Valiliğinin (İl Emniyet Müdürlüğü) cevabi yazısında; tescilli aracı plakasız kullanması nedeniyle başvurana işlem yapıldığı, yaklaşık 30 saniye süren kaba üst araması gerçekleştirildiği, cezai işlem ve bilgilendirme sonrası başvuranın plakayı da tedarik etmesi nedeniyle trafiğe çıkmasına izin verildiği, kötü muamelede bulunulmadığı ancak yaka kamerasının arızalı olması nedeniyle kayıt yapılamadığı ifade edilmiştir.

14. İşkence ve kötü muamele yasağı Anayasa'da olduğu gibi pek çok ulusal ve uluslararası insan hakları metinlerinin en temel hükümlerinden biri olup devletin alıkonulmuş kişilere işkence, kötü muamele, gayriinsani ve küçültücü muamele veya ceza uygulayamayacağını ifade etmektedir. Bu doğrultuda devletlerin negatif ve pozitif yükümlülükleri bulunmaktadır (Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), B. No: 2023/26, K. No: 2023/701, 14/9/2023, para. 15). İşkence ve kötü muamele yasağına ilişkin şikâyetlerin devletin negatif ve pozitif yükümlülükleri dikkate alınarak maddi ve usul boyutları bakımından ayrı ayrı incelenmesi gerekmektedir. Devletin negatif yükümlülüğü bireyleri işkence, insanlık dışı veya aşağılayıcı muameleyle ya da cezaya tabi tutmama sorumluluğunu içerirken, devletin pozitif yükümlülüğü hem bireyleri bu tür muamelelerden korumayı hem de etkili bir soruşturma yoluyla sorumluların tespitini ve cezalandırılmasını içermektedir. İşkence ve kötü muamele yasağının maddi boyutu, negatif yükümlülük ile önleyici yükümlülüğü kapsamakta; pozitif yükümlülüğün alanında kalan soruşturma yükümlülüğü ise usul boyutunu oluşturmaktadır (Anayasa Mahkemesi [AYM], *Arif Haldun Soygür*, B. No: 2013/2659, 15/10/2015, para. 44).

15. Kötü muameleyle maruz kalması nedeniyle mağdur olduğunu ileri süren kişilerin kötü muamele yasağı kapsamına giren ağırlıkta bir muamele görmüş olabileceklerini gösteren emare ve delil sunmaları gerektiğini

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

belirtmek gerekir (AYM, *Beyza Metin*, B. No: 2014/19426, 12/12/2018, para. 45). Bir soruşturmanın başlatılabilmesi için öncelikle işkence ve kötü muamele konusundaki iddialar uygun delillerle desteklenmelidir. İddia edilen olayların gerçekliğinin tespit edilebilmesi için her türlü makul şüpheden uzak kanıtların varlığı gerekir. Bu nitelikteki bir kanıt yeterince ciddi, açık ve tutarlı emarelerden ya da aksi ispat edilemeyen birtakım karinelere de oluşabilir. Ancak bu uygun koşulların tespiti hâlinde bir soruşturma yükümlülüğünün bulunduğu bahsedilebilir (AYM, *C.D.*, B. No: 2013/394, 6/3/2014, para. 28).

16. İşkence ve kötü muamele iddiaları konusunda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), *makul şüphe bulunmaması* ya da *bütün makul kuşkunun ötesinde* şeklinde bir kanıtlama standardı uygulamaktadır. Ancak AİHM, bu kanıtlamaya yeterince sağlam, kesin ve birbirleriyle uyumlu çıkarsamaların ve aynı ölçüde çürütülememiş maddi karinelerin bir arada bulunmasıyla varılabileceğini kabul etmektedir (AİHM, *İrlanda/Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 18/1/1978, para. 161).

17. İhlal iddiasında bulunan kişinin iddialarını ispat etmesi genel kural olduğundan hukuki ve fiili deliller ile desteklenmeyen başvurular açıkça dayanaktan yoksun kabul edilmektedir. AYM, ispat yükümlülüğü başvurana ait olmasına rağmen başvuran tarafından soyut şekilde birtakım hükümlere atıfta bulunulması ancak söz konusu hükümlerin nasıl ihlal edildiğinin açıklanmaması ve ispatlanmaması durumunda başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğuna karar vermiştir (AYM, *Muhittin Kaya*, B. No: 2013/1213, 4/12/2013, para. 32).

18. Başvuranın iddiası, muhatap Kurumun cevap yazısı, ekleri ve ilgili içtihatlar birlikte incelendiğinde; söz konusu iddiaya ilişkin başvuran tarafından muhatapın yazılı görüşüne cevap verilmediği, maruz kalındığını iddia olunan fiziksel müdahaleye ilişkin darp-cebir raporu gibi sağlık belgesi veya görüntü - kamera kaydı sunulmadığı, bu bağlamda iddianın gerçek veya gerçek dışı olduğuna ilişkin herhangi bir değerlendirme yapılmasının mümkün olmadığı, keza iddiaların doğruluğunu destekler nitelikte makul kuşkunun ötesinde bir emare ve/veya delilin de söz konusu olmadığı anlaşıldığından, bu bağlamda soyut beyan niteliğinde kaldığı ve somut delillerle desteklenmediği değerlendirildiğinden açıkça dayanaktan yoksun olduğu tespit edilen mezkûr iddianın kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

3/9/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Daire Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr
İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Üye

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR
Üye

e-imzalıdır

Dr. Ömer ÇELEN
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: